

המכון לחקר הטיפוח בחינוך

יחידות המכון, תוכניותיו החינוכיות, מצבת כח אדם ותקציבים

מוגש לרקטור האוניברסיטה

פרופ' ברק מדינה

ינואר 2018

פתח דבר

האוניברסיטה העברית בירושלים תמכה בהקמתו של המכון לחקר הטיפול בחינוך (1968) במטרה לבצע מחקרים ולהפעיל תכניות ניסוייות חדשניות בתחום טיפוח החינוכי של אוכלוסיות חלשות בישראל. המכון הוא אחת מן הזרועות העיקריות של אחריות חברתית של האוניברסיטה, והוא משמש פעמים רבות כפניה האחראיות בפני הציבור ומנהיגיו במשרדי ממשלה שונים. יתירה מזאת, הפעילות הגלובלית של המכון מביאה לשעריו דמויות מפתח מן העולם, הזוכים לטעימה מתרומתה של האוניברסיטה העברית לעולם. נזכיר, לדוגמה, ביקורים של הילארי קלינטון, או של נציגת המלכה מקנדה – ביקורים ששימשו גם מנוף להרחבת פעילות המכון מעבר לגבולות ישראל.

במוקד פעילות המכון נמצאים מחקרים ותכניות, המתמודדים עם הבעיות והצרכים החינוכיים המיוחדים של ילדים ובני נוער משכבות אוכלוסייה בפריפריה הישראלית, וזאת במגמה לאפשר קידום הלימודי והחברתי, ולפתוח בפניהם הזדמנויות לפיתוח יכולת, לניעות חברתית ולהשתתפות שווה בחברה הישראלית. הידע המצטבר והמומחיות של חוקרי המכון בנושאים שונים ומגוונים, מקליטת עלייה ועד מיזוג חינוכי, מהגיל הרך ועד לאוניברסיטה, מאפשרים גם תרומה מושכלת לשיקולי דעת המנחים קביעת מדיניות ציבורית בתחומי החינוך.

במשך חמישים שנות קיומו פיתח המכון מענים לאוכלוסיות מגוונות, בהתאם לצרכי השעה של החברה הישראלית. בראשיתו התמקד המכון במיזוג חברתי, ובמיוחד באינטגרציה וקליטת עלייה מצפון אפריקה. בשנות התשעים הוא סייע למשרדי ממשלה בפיתוח תכניות לקליטה מבריה"מ ומאתיופיה, וכיום מכוונים מאמצים רבים לעבודה עם ערביי ישראל, בדואים בפזורה, וחרדים. בהתאם לסט המומחיות של צוותו, מאמצים אלו מכוונים למגוון גילאים, החל מלידה ועד לאוניברסיטה.

במהלך השנים פיתח צוות המכון מומחיות בהערכת תכניות חינוכיות והתערבויות חינוכיות והוא מספק שירותי מחקר והערכה לגופים מחוץ לאוניברסיטה ובתוכה.

במסמך זה מפורטות התוכניות החינוכיות הפועלות כיום במכון וביחידותיו, תקציבי התוכניות, כח האדם המועסק בתוכניות והערכה קצרה על תרומתן האקדמית והציבורית. בסייפא של כל חלק אנו מצביעים גם על הפוטנציאל הגלום בתכניות ועל האופק הרחב שיש בהן ובמכון בכלל.

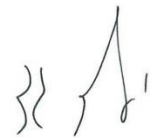
נדגיש: המכון הינו יחידה סגורה שאיננה ממומנת כלל על-ידי האוניברסיטה, כולל שכר צוות ההנהלה והמטה. צוות המכון מגייס את כל תקציבי התפעול שלו, "מהשקל הראשון", בעצמו. בניגוד לעבר, ושלא בטובתו, המכון אינו נהנה היום מתרומה תקציבית חיצונית משמעותית, ואין לו, לפיכך, תקציב מחקר עצמאי לחלוקה לחוקרים ולסטודנטים. זהו אחד האתגרים המשמעותיים לדיון על עתידו של המכון ומעמדו האקדמי. יחד עם זאת, המכון שמר על מעמדו הציבורי – שזיכה את פרופ' חיים אדלר בפרס ישראל לחינוך – ובנוף מכוני המחקר האקדמאיים הוא בהחלט שמר על בכורתו. מרבית המכוני האחרים שפעלו בדומה לו לא הצליחו להשכיל כמונו לבסס מודל עבודה ועל כן נעלמו מן

האקדמיה הישראלית. חשוב, לפיכך, ללמוד מהצלחותיו המשמעותיות של המכון, לשמרן, ולדאוג לפיתוחן. בימים אלו, לדוגמה, עומל המכון בשיתוף צוות חברת יישום על קידום של תכניות דיגיטליות שתשרתנה אוכלוסיות פריפריאליות בעולם כולו. כי מציון תמשיך לצאת תורה.

אני מבקש להודות לצוות המכון על התגייסותו לתת מענה לבקשת הבחינה של רקטור האוניברסיטה, הפרופ' ברק מדינה, ובראש וראשונה למנהלת האדמיניסטרטיבית של המכון, גב' מיכל גולדברג ולחשב המכון, עידו עמרם. משימה זו סייעה לכולנו לקבל תמונה רחבה על עשייתנו, ואנו שמחים וגאים להגישה.

על הרקטור וועדת הבחינה להתרשם מעושר זה ולהכריע יחד איתנו על המשך מתכונת פעילותו של המכון ולשקוד, במקביל, על מציאת מקורות חיוניים לחיזוק תשומות תקציביות למחקר ועל פיתוח מודל תקצוב שיאפשר שיתופי פעולה עם חוקרי האוניברסיטה בפקולטות הרלוונטיות.

בברכה,

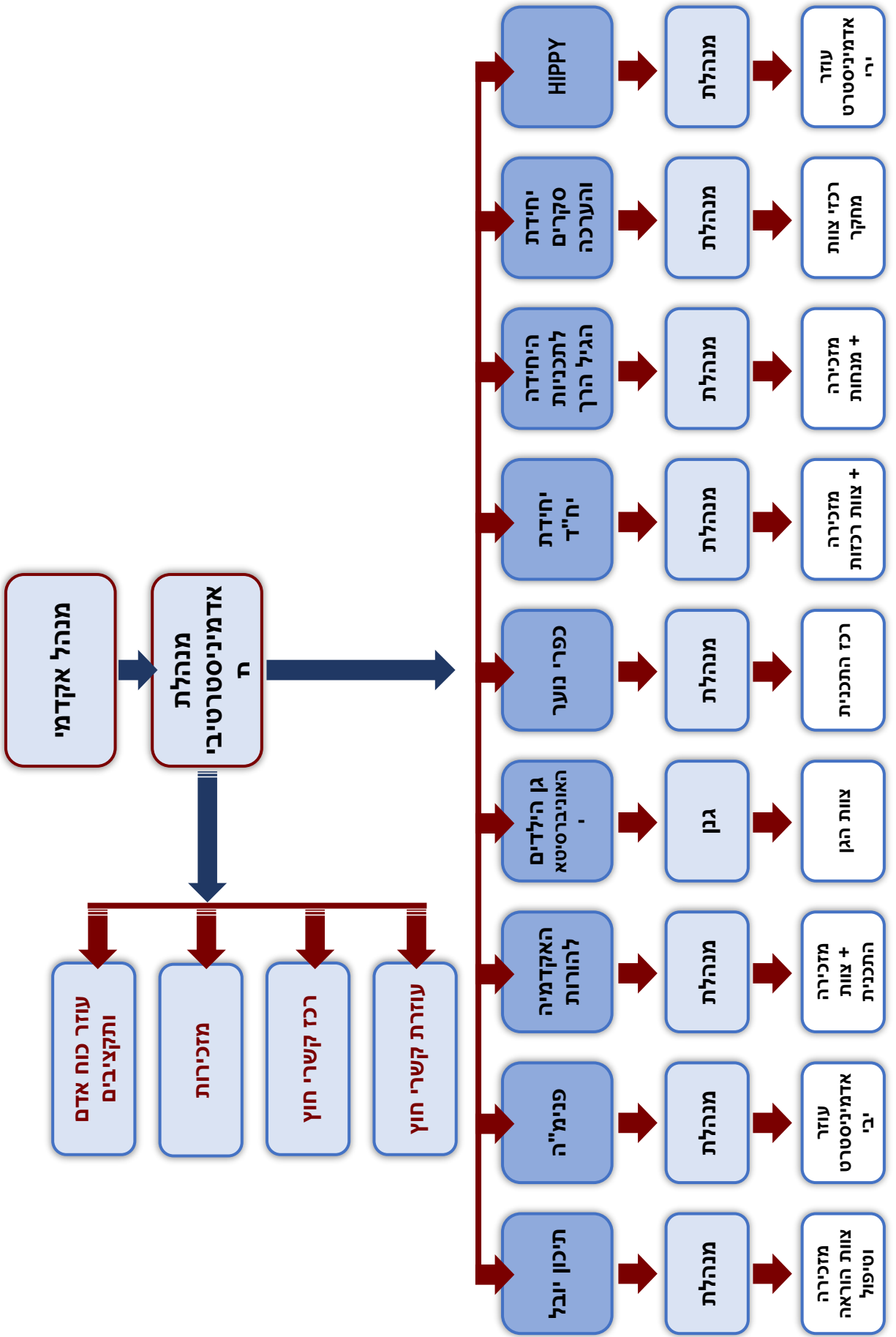

פרופ' גד יאיר, מנהל המכון היוצא

ינואר, 2018

תוכן עניינים

עמ' 4	1. עץ ארגוני
עמ' 5	2. מצבת כוח אדם
עמ' 8	3. דוחות כספיים
עמ' 11	4. יחידת סקרים והערכה
עמ' 15	5. היחידה לתוכניות לגיל הרך
עמ' 19	6. יחידת "נקרא יח"ד"
עמ' 13	7. תיכון יובל
עמ' 26	8. HIPPY International
עמ' 29	9. גן הילדים האוניברסיטאי הרב תרבותי
עמ' 32	10. האקדמיה להורות
עמ' 35	11. תוכנית פנימ"ה
עמ' 37	12. תוכניות זהות יהודית בכפי הנוער
עמ' 41	13. סיכום

מצבת כח אדם וצוות המנהלה

עובדי המכון

המכון לחקר טיפוח החינוך מעסיק כ-80 עובדים במסלולי העסקה שונים. מעבר לזה המכון רוכש את שירותם של עוד כ-30 נותני שירותים כגון מתרגמים, מרצים, עורכים, כותבי תכניות וכדומה.

שם העובד	יחידה	תפקיד	סוג העסקה
1. פרופ' גד יאיר	מטה	מנהל אקדמי- תוספת תפקיד	אקדמי
2. ד"ר איילת גלעדי	אקדמיה להורות	מנהלת יחידה	אקדמי
3. ד"ר אתי סרוק	"אשת חיל"	מנהלת תוכנית	אקדמי
4. ד"ר בהאא מחול	מחקר אוריינות	חוקרת	אקדמי
5. ד"ר ריטה סבר	מחקר חמ"ד	חוקרת	אקדמי
6. פרופ' עילית אולשטיין	מחקר משולש הזהב	חוקרת	אקדמי
7. ד"ר שלוח וייל	"פנימ"ה"	מנהלת תוכנית פנימ"ה	אקדמי
8. ד"ר מרים וסטהיימר	HIPPY	מנהלת	אחר
9. מיכל גולדברג	מטה	מנהלת אדמיניסטרטיבית	מנהלי
10. טובה פומפן	הגיל הרך	מנהלת תכניות הגיל הרך	מנהלי
11. לאה מזרחי	הגיל הרך	מזכירת תוכניות הגיל הרך	מנהלי
12. נועה לוי	תכניות יח"ד	מזכירה	מנהלי
13. נחום מזרחי	ביס יובל	מורה	מנהלי
14. עידו עמרם	מטה	עוזר לתקציבים וכוח אדם	מנהלי
15. רבקה ישראלי	גן ילדים	עוזרת לגן	מנהלי
16. שולה בנית	ביס יובל	מזכירה	מנהלי
17. בהט ענת	ביס יובל	מורה	עובד הוראה
18. בר אנה	תכניות יח"ד	מנהלת יחידה	עובד הוראה
19. גאיה אנקונה חגית	ביס יובל	מורה	עובד הוראה
20. גנלין אנה	ביס יובל	מורה	עובד הוראה
21. גרביץ הלנה	ביס יובל	מורה	עובד הוראה
22. כהן ויויאן	ביס יובל	מורה	עובד הוראה
23. נופר יצחק	ביס יובל	מורה	עובד הוראה
24. נמט פלורה	תכניות יח"ד	רכזת הדרכה	עובד הוראה
25. עצמון יערה	ביס יובל	מורה	עובד הוראה
26. רודיך שלומית	ביס יובל	יועצת חינוכית	עובד הוראה

שם עובד	יחידה	תפקיד	סוג העסקה
27. אור אלטר	גן ילדים	גן ראשי	חוזה מיוחד
28. חגית אבן פירסט	הגיל הרך	רכזת הדרכה ארצית	חוזה מיוחד
29. נורית שפרעם	הגיל הרך	מנחה מחוזית	חוזה מיוחד
30. רות פן בן אריה	ביס יובל	מנהלת בית ספר	חוזה מיוחד
31. איימי פלג	אקדמיה להורות	עוזר אדמיניסטרטיבי	לפי שעות
32. איריס לייבל	ביס יובל	מורה	לפי שעות
33. בן שושן לין	סקרים והערכה	עוזר מחקר	לפי שעות
34. בר-חד אורית	ראשית	מנחה מחוזית	לפי שעות
34. ברוכיאן חן	גן ילדים	עובד בגן הילדים	לפי שעות
35. דוניא	גן ילדים	עובד בגן הילדים	לפי שעות
36. הדס וייס	מטה	עוזר אדמיניסטרטיבי	לפי שעות
37. וידאד עסאקלה	הגיל הרך	מנחה מחוזית	לפי שעות
38. חמוטל כהן	חמ"ד	עוזר מחקר	לפי שעות
39. חן ברוכיאן	גן ילדים	עובד בגן הילדים	לפי שעות
40. טל כהן	גן ילדים	עובד בגן הילדים	לפי שעות
41. יהודא בן רחמים	ביס יובל	מורה	לפי שעות
42. יעל פרחי	הגיל הרך	רכזת הרצליה	לפי שעות
43. ליאת אנגל-אלומות	ראשית	מנחה מחוזית	לפי שעות
44. לינדה כהן	ביס יובל	מורה	לפי שעות
45. לירן שצ'וקין	מטה	עוזר אדמיניסטרטיבי	לפי שעות
46. מאיה כהן	חמ"ד	עוזר מחקר	לפי שעות
47. מורן אמיגה	ביס יובל	מורה	לפי שעות
48. מיכה ספיר	מטה	רכז קשרי חוץ	לפי שעות
49. מירה מלצקי	"אשת חיל"	מורה	לפי שעות
50. מיתר לובוצקי	חמ"ד	עוזר מחקר	לפי שעות
51. מרווה עמארנה	תכניות יח"ד	מדריכה מגזר עברי	לפי שעות
52. נאוה זילברשטיין	מטה	עוזרת לתקציבים לשעבר	לפי שעות
53. נג'לא זארובי ג'ראסי	הגיל הרך	מנחה מחוזית	לפי שעות
54. נועה נבו הורוביץ	הגיל הרך	מנחה מחוזית	לפי שעות
55. נחמה דבליצקי	הגיל הרך	מנחה מחוזית	לפי שעות
56. נטע נחום	הגיל הרך	מדריכה הרצליה	לפי שעות
57. נעמה שרצקי	ביס יובל	רכזת שיווק	לפי שעות
58. סובחייה חלייחל מרעי	ראשית	מנחה מחוזית	לפי שעות
59. סייג נועה	סקרים והערכה	עוזר מחקר	לפי שעות
60. סמדר גרינוולד	חיים אדלר	עוזרת	לפי שעות
61. סמדר פסטר	גן ילדים	עובד בגן הילדים	לפי שעות
62. סמירה ניירון	תכניות יח"ד	מדריכה מגזר ערבי	לפי שעות

שם עובד	יחידה	תפקיד	סוג העסקה	חלקיות
63. סנאא שמאליה ותד	תכניות יח"ד	מדריכה מגזר ערבי	לפי שעות	
64. ספיר מרצר	סקרים והערכה	עוזר מחקר	לפי שעות	
65. עילוטי נדין	מחקר אוריינות	עוזרת מחקר	לפי שעות	
66. ענבר ריבזון	גן ילדים	עובד בגן הילדים	לפי שעות	
67. ערוסי מזל	תכניות יח"ד	רכזת הדרכה	לפי שעות	
68. קריינר מאיה	סקרים והערכה	עוזר מחקר	לפי שעות	
69. רוני לנצמן	גן ילדים	עובד בגן הילדים	לפי שעות	
70. רותם מור	סקרים והערכה	עוזר מחקר	לפי שעות	
71. רחל גינצבורג	מטה	עוזרת לקשרי חוץ	לפי שעות	
72. רחל ואן-קאופמן	סקרים והערכה	מנהלת יחידה	לפי שעות	76 שעות בחודש
73. רחל קופראק	ביס יובל	מורה	לפי שעות	
74. שובל גבאי	גן ילדים	עובד בגן הילדים	לפי שעות	
75. שיר אטינגר	ביס יובל	רכזת תכניות צל"ש	לפי שעות	
76. תום מושקט	סקרים והערכה	עוזר מחקר	לפי שעות	
77. תמר שלם	חמ"ד	עוזר מחקר	לפי שעות	

צוות המנהלה והוצאות שכר

תפקיד	שם העובד	היקף משרה	עלות שכר	נח
מנהל אקדמי	פרופ' גד יאיר	100%	7,500.00	נח
מנהלת אדמיניסטרטיבית	גולדברג מיכל	100%	17,000.00	נח
עוזר לתקציבים וכ"א	עמרם עידו	100%	12,200.00	נח
מזכירות	הדס וייס	80%	7,500.00	נח
רכז קשרי חוץ	מיכה ספיר	35% (שעתי)	2,200.00	נח
עוזרת לקשרי חוץ	רחל גינצבורג	19%	2,500.00	נח

*מקור המימון להוצאות השכר של צוות מטה והוצאות השוטפות של המכון הינו תקורה הנגבית מהתוכניות

החינוכיות, יתרות תוכניות, קרנות שמורות ותרומות חד פעמיות.

היקף פעילות ותקציבי המכון 2015-2018

דגשים לנושא תקציבי המכון והתוכניות:

1. תקופת הפעילות של התוכניות אינן תואמות את תקופת התקציב האוניברסיטאית. לטובת הצגת הנתונים נעשה חיתוך על פי שנת תקציב אוניברסיטאית: אוקטובר עד ספטמבר. יש לקחת בחשבון כי החיתוך שנעשה אינו משקף את מאזן התוכניות ותמונת המצב של כל תוכנית אלא משקף תמונה רחבה על היקף פעילות המכון והמצב הכספי שלו.
2. תקופת הדוח הינה אוקטובר 2015 עד ספטמבר 2017, כלומר תקופת תקציב של שנתיים, בכדי לקבל תמונה כוללת יותר.
3. לוח היקף פעילות 2017-2018 (ב) כולל הכנסות של תוכניות שהחלו או צפויות להתחיל בשנה זו.
4. בפירוט היחידות עצמן, בהמשך, ניתן יהיה לראות נתונים על הפעילות הכספית של כל יחידה - ההוצאות אל מול ההכנסות.

א. תקציב המכון - הכנסות/הוצאות 2015-2016-2017 (שנתיים מאוחדות)

מס' תקציב	יחידה	הכנסה 15-17	הוצ' 15-17	מאזן 15-17
0309073	NCJW	289,383	328,060	-38,677
0363082	זיימן	138,005	212,477	-74,472
0363083	פרומר	82,212	190,510	-108,298
0369051	ורשאוור	144,589	114,363	30,226
0460534	תרומות הגיל הרך	6,880	227	6,653
0461234	תרומות גן ילדים	5,698	4,283	1,414
0111300	יח"ד	1,799,000	1,608,000	191,000
0301241	הגיל הרך ישן	97,850	132,107	-34,257
0322965	מסע ישראלי	240,000	144,843	95,157
0323986	לקיה	99,628	81,397	18,231
0323988	בני ברק	39,897	28,078	11,819
0323993	יובל	4,156,646	4,098,954	57,692
0329320	משולש הזה"ב	80,000	108,132	-28,132
0329321	חמ"ד	50,000	88,931	-38,931
0329353	יתרות יח"ד תקציב ישן	177,000	-	177,000
0332155	היפי	819,088	954,850	-135,761
0332156	היפי ציוד	47,846	42,173	5,672
0332322	ערכות אתג"ר	1,244,455	1,247,521	-3,067
0339079	יח"ד ישן	149,479	196,111	-46,632
0352148	שכר מערכות	79,000	73,789	5,211
0363087	שלוה ישן	136,079	135,688	392
0460515	הדסה ישן	174,587	195,273	-20,686
0460516	גן ילדים	832,841	812,396	20,445
0460522	דו קיום	59,975	120,011	-60,036
0460523	אתיופיות ישן	86,283	59,671	26,612
0460524	ראשית	1,694,492	1,800,931	-106,440
0460621	האתגר	1,230,416	1,176,200	54,216
0460622	סקרים והערכה	271,150	265,056	6,094
0460623	אלישר	352,476	270,894	81,582
0460625	נורווגיה	173,094	118,653	54,440
0460626	מעבדות מתמטיקה	401,419	391,227	10,192
0460627	הדסה חדש	385,632	423,671	-38,039
סה"כ		15,545,098	15,424,478	120,620

ב. היקף פעילות בהתאם פעילות המכון 2017-2018 - הערכה			
הערות	תקופת פעילות	הכנסה 2017-2018	תכנית
	9.17-8.18	ש"ח 1,880,000	היחידה לתוכניות הגיל הרך
	9.17-8.18	ש"ח 1,440,000	תיכון יובל
	9.17-8.18	ש"ח 400,000	גן ילדים
	10.17-9.18	ש"ח 1,200,000	יח"ד
	3.18-2.19	ש"ח 150,000	נשירה מחמ"ד
	3.18-2.19	ש"ח 388,000	משולש הזה"ב
	לא סופי	ש"ח 244,000	פנימ"ה
הערכה - סכום סופי עוד לא נקבע	1-12.2018	ש"ח 273,750	אשת חיל
הערכה - סכום סופי עוד לא נקבע	1-12.2018	ש"ח 52,500	זהות יהודית
	1-12.2018	ש"ח 316,000	HIPPY
		ש"ח 144,000	נשירה מדיקנט
	6.17-5.18	ש"ח 700,000	ואן ליר
	1-12.18	ש"ח 340,000	ואל ליר 2 (הרחבה)
	כמה חודשים באמצע 2018	ש"ח 100,000	ואן ליר משרד החינוך
	בשלבי חתימה מתקדמים	ש"ח 296,000	פורטיקוס (חדש)
קרנות		ש"ח 45,500	NCJW
קרנות		ש"ח 38,500	פרומר
קרנות		ש"ח 63,000	זיימן
קרנות		ש"ח 66,500	ורשאוור
		ש"ח 8,137,750	סה"כ

יחידת סקרים והערכה

רקע ומהות היחידה

יחידת הסקרים והערכה במכון מבצעת סקרים ומובילה ביצוע של מחקרי הערכה, בדגש על מחקרי הערכה מעצבת. במסגרת מחקרים אלה היחידה עורכת תהליכי אבחון ומיפוי צרכים, או תהליכי אבחון ארגוני, בוחנת באופן מעמיק סוגיות ממוקדות מתחום החינוך והחברה ומלווה ביצועי מיזמים חברתיים. להלן טבלה המציגה את עיקר פעילות היחידה בחמשת השנים האחרונות:

שם המיזם\ המחקר	מהות המחקר
סקר שביעות רצון הסטודנטים לתואר בוגר ומוסמך משרותי האוניברסיטה העברית- פעיל כיום	מאז שנת 2013 יחידת הסקרים והערכה עורכת את סקר שביעות הרצון מרמת שירותי האוניברסיטה העברית בירושלים בקרב תלמיד הבוגר והמוסמך. הסקר מתבצע עבור דיקנט הסטודנטים ורקטור האוניברסיטה העברית בירושלים.
מחקר הנשירה ממוסדות חינוך דתיים – חמ"ד כמקרה בוחן- פעיל כיום	המחקר נערך עבור משרד החינוך, במימון לשכת המדען הראשי. המחקר מתמקד בסוגיית הנשירה של תלמידים ממוסדות חינוך שבפיקוח מינהל החינוך הדתי ונועד לעמוד על היקף התופעה (נשירה סמויה וגלויה), להבין את הגורמים לה ולזהות דרכי התערבות וניהול אפקטיביים על מנת לצמצמה. איסוף המידע לצורכי מחקר זה כולל העברת מספר קבוצות מיקוד בנושא העומד לבדיקה, בהן מתוכננים ליטול חלק בעלי תפקיד שונים במערכת החינוך הממלכתית-דתית כגון מחנכים, רכזים, יועצים חינוכיים ופסיכולוגים חינוכיים, כמו גם הורים לתלמידים במערכת החינוך הממלכתית דתי. במהלך הדיון ייבחנו נושאים הקשורים למאפייני תופעת הנשירה ולדרכי ההתמודדות עמה. המחקר נערך בשיתוף עם הד"ר ריטה סבר.
מחקר אודות נשירה של סטודנטים ממערכת ההשכלה הגבוהה: האוניברסיטה העברית בירושלים כמקרה בוחן- פעיל כיום	המחקר מתבסס על מחקרים קודמים שנערכו בשנת 2016, ובשנת 2015 אשר בחנו דפוסי נשירה וסוגיות ספציפיות בקרב סטודנטים לשעבר, אשר נשרו מהאוניברסיטה העברית בירושלים. בוחן אפקטיביות של תכניות הדיקנט למניעת נשירה. מטרתו להרחיב את עדשת ההסתכלות ולהתייחס גם לתלמידי המוסמך. זאת, בכדי לגבש מדיניות אפקטיבית לצמצום תופעת הנשירה באוניברסיטה העברית.

מבצע עבור דיקנט הסטודנטים ורקטור האוניברסיטה העברית.	
המחקר התבצע עבור המרכז לחקר הרב-תרבותיות והמגוון. הבחינה התמקדה בקבוצות המיעוט הבאות: סטודנטים ערבים, סטודנטים חרדים, סטודנטים יוצאי העדה האתיופית, סטודנטים מברה"מ לשעבר וסטודנטים עולים חדשים.	מיפוי הצרכים והאתגרים של סטודנטים מקבוצות מיעוט באוניברסיטה העברית בירושלים
מחקר הערכה מעצבת לרגל עשור לקיומו של המיזם החינוכי 'מסע ישראלי'. ביצוע אבחון, ניתוח צרכים וגיבוש המלצות על בסיס מסד נתונים מהעשירים שנאספו בארץ בתחום החינוך הבלתי פורמאלי (124 קבוצות מיקוד, 75 ראיונות עומק ו- 3,928 שאלונים). ממצאי המחקר פורסמו בספר בהוצאת ידיעות אחרונות.	מסע ישראלי
סקירת ספרות תאורטית הסוקרת תכניות לעידוד חינוך מדעי-טכנולוגי.	הכנת תשתית תאורטית עבור יוזמת 5פי2 של עמותת 'שיתופים'.
בחינת הקריטריונים הכמותיים המנבאים את הכניסה למעגל המדענים המצומצם המוכתרים בפרס ישראל. בניהול אקדמי של הפרופ' גד יאיר ובשיתוף פעולה עם ניצה דווידוביץ' מאוניברסיטת אריאל.	פרס ישראל: מחקר של היבטים ביבליומטריים
בדיקה ומדידת מידת המעורבות החברתית של מוסדות אקדמאיים. בשיתוף עם המוסדות הבאים: אוניברסיטת בן גוריון, המרכז הבין תחומי, בצלאל ומכללת תל חי. גיבוש שאלון לסקר כמו גם עיבוד נתונים סטטיסטיים והבניית מדד מוסכם.	Tempus – האיחוד האירופאי
ביצוע סקר בוגרים לצורך הערכה ואבחון ארגוני. גיבוש תכנית פיתוח ארגוני לשיפור ויעול.	סכוליון
מחקר הערכה לבקרת המל"ג אשר כלל אבחון ארגוני מקיף הכולל זיהוי אתגרים ועוצמות ארגוניות. כמו גם גיבוש תכנית לשיפור ויעול.	מכללת אשקלון
ביצוע אבחון ארגוני מקיף, הכולל זיהוי אתגרים ארגוניים ובחינה השוואתית מקיפה על בסיס סקירת ספרות והשוואת מדיניות. במסגרת זו היחידה ביצעה סקרים לקהל היעד הרלבנטי וערכה עיבוד וניתוח נתונים סטטיסטיים כמו גם גיבוש המלצות לשיפור.	ETF – European Training Foundation פרויקט חינוך מקצועי
ביצוע אבחון ארגוני על בסיס סקר בוגרים. גיבוש תכנית פיתוח ארגוני ויישומה באמצעות פיתוח אפליקציה מותאמת להערכה שוטפת של הפעילות.	מרכז הטניס הישראלי

פיתוח חומרי למידה לפיתוח והדרכה לשיפור מיומנויות קריאה במגזר הערבי. כמו גם ניהול מסגרות חינוך.	משרד החינוך והתרבות- אגף שחר: פרויקט יחד קריאה
מחקר הערכה לאפקטיביות תכנית ההכשרה לנשים חרדיות המקנה להן ידע מקצועי בהדרכת אוכלוסיות מוחלשות בנושא הטיפול בגיל הרך.	משרד החינוך והתרבות. תכנית האתגר והטף
אבחון מעמיק ומקיף של איכות החינוך הניתן מטעם השלטון המקומי וגיבוש המלצות לייעול ושיפור.	מנהיגות מקצועית משרתת: המאפיינים של מחלקות חינוך מצטיינות - משרד החינוך והתרבות, משרד הפנים, המרכז לשלטון מקומי, איגוד מנהלי מחלקות החינוך, והג'וינט – אלכ"א
מחקר הערכה של תכנית לקידום ההידברות בין ישראלים יהודים לערבים ישראלים. המחקר כלל העברת שאלונים לבחינה כמותית של העמידה ביעדי התכנית. כמו גם איסוף ממצאים איכותניים באמצעות קיום ראיונות עם משתתפי התכנית.	תרבויות ושפות מדברות ומתקשרות
אבחון רמת השירות וגיבוש המלצות לייעול ושיפור השירות	קרן אביחי - בחינת מידת שביעות הרצון

צוות היחידה

היחידה כוללת מנהלת, סטטיסטיקאי ראשית וכ-10 רכזי מחקר ועוזרי מחקר.

גורם מימון

גורמי המימון הינם גורמים המזמינים את שירותי היחידה, כמפורט מעלה.

תרומת היחידה

נוסף לתרומת פעילות היחידה להעמקת הידע אודות החינוך בישראל בכלל וההשכלה הגבוהה בישראל בפרט; יחידת הסקרים והערכה מבקשת לרתום כלים אקדמאים לטובת עשייה חברתית, וסיוע לאוכלוסיות מוחלשות. השאיפה היא לשפר את יכולות היחידה בהצגת עבודתה במסגרת השיח האקדמי, באמצעות פרסומים אקדמיים.

תקציב היחידה *

שם המחקר	מחקר חמ"ד
מממן	משרד החינוך
תקופת פעילות	3.17-2.18
צפי הכנסה לשנת פעילות	₪ 132,990.00
הכנסה עד 31.12.17	0

סעיף	תיאור	סכום הוצאות 3.17-12.17	צפי הוצאה נוספת	סהכ הוצאה לשנת פעילות
1. כוח אדם		₪ 73,334.00	₪ 36,266.00	₪ 109,600.00
א.1	חוקר	₪ 27,705.00	₪ 5,295.00	₪ 33,000.00
ב.1	חוקר	₪ 26,094.00	₪ 18,906.00	₪ 45,000.00
ג.1	סטטיסטיקאי	₪ 12,000.00	-	₪ 12,000.00
ד.1	עובדים שעתיים	₪ 7,535.00	₪ 12,065.00	₪ 19,600.00
2. שונות		-	₪ 3,500.00	₪ 3,500.00
א.2	נסיעות		₪ 500.00	₪ 500.00
ב.2	הוצאות אחרות		₪ 3,000.00	₪ 3,000.00
3. תקורות		-	-	₪ 19,110.00
א.3	תק. מכון			₪ 7,800.00
ב.3	תק. אול'			₪ 11,310.00
סהכ	סה"כ	₪ 73,334.00	₪ 39,766.00	₪ 132,210.00

**רוב התקציב של סקר שביעות רצון מנוהל על ידי יחידת הדיקאנט.*

היחידה לתוכניות לגיל הרך: הורים וילדים יחדיו

רקע ומהות היחידה

היחידה לתוכניות לגיל הרך במכון לחקר הטיפול בחינוך של האוניברסיטה העברית, כוללת שורה של תכניות להורים ולילדיהם בגיל הרך, מלידה ועד גיל 7 שנים, ביתיות-פרטניות, וקבוצתיות בקהילה, אשר פותחו לאורך 50 שנות קיומו של המכון. כל התוכניות מיועדות למשפחות המגדלות את ילדיהן בתנאי קושי וצמצום, בכל הקשור ליכולת ההורים להעניק לילדיהם את מיטב האפשרויות והתנאים להשתלב במערכת החינוכית כראוי, להצליח בה ולממש את מלוא פוטנציאל הלמידה האקדמית הטמון בהם.

תפיסת מפתחי התכניות לדורותיהם מושתתת על האמונה והידע, כי בית המשפחה והורי הילדים הם מקור הלמידה המשמעותי ביותר עבורם והם בסיס ההנעה של הילד להצליח בחייו. הידע המתרבה על התפתחות המוח, על אבני הדרך בהתפתחות בגיל הרך ועל מקומם של ההורים בקידום הישגי הילדים בתחומים אלה, ממקד את כל העוסקים בגיל הרך, לראות את שנות החיים הראשונות, כחלון הזדמנויות ראשון במעלה לפיתוח מודלים של התערבות במשפחות. מודלים אשר יתמכו בהן ויאפשרו להן לממש את ההבטחה הטמונה בשנים אלה למען עתיד ילדיהן.

תכניותינו פרוסות בכל רחבי הארץ, מאילת ועד קריית ושמונה ומשרתות משפחות וילדים בכל מגזרי החברה הישראלית, יהודים חילונים, מסורתיים, חרדים ועולים, בני כל העדות, והחברה הערבית לכל גוניה, מוסלמים, בדווים, דרוזים ונוצרים.

כיום משתתפות בכלל התוכניות לגיל הרך כ- 2100 משפחות וכ- 2500 ילדים בגיל הרך מלידה ועד גיל 7 שנים. במהלך השנים השתתפו בתוכנית עשרות אלפי משפחות.

מודלים של עבודה פרטנית-ביתית ביחידה:

האתגר – תכנית תלת שנתית להורים להם ילד בן 3-6 המסייעת למשפחה באמצעות חומרי ההעשרה התפתחותיים, מובנים ומדורגים, לרכוש מכלול עשיר של מיומנויות ויכולות בתחומי האוריינות, החשיבה, הביטוי הרגשי והמילולי, הקואורדינציה המוטורית והיכולות החברתיות.

הט"ף – תכנית דו שנתית להורים להם ילד בן שנה-שלוש. מיועדת לטפח ולחזק את התשתית ההתפתחותית של הפעוט בכל התחומים – קוגניטיבית, רגשית ומוטורית, באמצעות אביזרי גריה ומשחק ופעילויות מודגמות ומוסברות.

ראשית – תכנית למשפחות המגדלות ילדים צעירים במצבי מצוקה וסיכון גבוה. כוללת רכיב של תמיכה רגשית הניתן על ידי עו"ס התוכנית ורכיב של העשרה חינוכית לכל בני המשפחה, ונעזרים בו בכל מכלול ערכות התוכניות וחומרי פעילות נוספים. התוכנית עובדת בין שנה וחצי-3 שנים בכל משפחה.

מודלים של עבודה קבוצתית וקצרת טווח (כ-5 חודשים) כוללים:

חוויה משפחתית – תכנית העשרה קבוצתית להורים ופעוטות בני שנה עד 3. בדרך כלל תתרחש במרכז לגיל הרך או במעון הילדים. מופעלת עם רכזת מקצועית ובשיתוף צוות המסגרת בשעות אחה"צ.

מהבית לבית הספר – תכנית קבוצתית להורים וילדים בגן חובה ולקראת עליה לכיתה א' הממוקדת בהכנת הילד והמשפחה לחוויית ביה"ס. כל מפגש כולל שיחות עם ההורים ועבודה עם הילדים בחומרים דידיקטיים לשיפור מיומנויות ומוכנות.

אחרי הצלצול – תכנית לקבוצות הורים וילדים הנמצאים בראשית לימודיהם בכיתה א'. מופעלת על ידי מורת כיתה א ומיועדת לתת חיזוקים נוספים לחומרים הנלמדים בבוקר, ולעבד עם ההורים חוויות וצרכים במשפחה הנובעים ממעבר הילד לביה"ס.

צוות היחידה

במטה המכון באוניברסיטה

1. מנהלת ארצית מקצועית לכלל התכניות. בנוסף מדריכה בראשית את המנחות האזוריות וישירות כמה רכזות ביישובים שונים - מועסקת בהיקף משרה מלאה
2. מדריכה ארצית לתוכניות לגיל הרך, למעט תכנית ראשית – מועסקת בהיקף 1/2 משרה
3. מנחות אזוריות לתוכניות לגיל הרך.
4. מנחות אזוריות נפרדות לתכנית ראשית.

כל המנחות הן נשות מקצוע מיומנות בתחום הגיל הרך והעבודה עם הורים. בעלות תואר שני בתחומים הנ"ל. בתוכנית ראשית הן מחוייבות להיות בעלות תואר מוכר ורישום כעובדות סוציאליות. כיום פועלות 12 מנחות אזוריות בכל התוכניות, כמחציתן בנות החברה הערבית העובדות עם הצוותים ביישובים הערביים. ישנה גם מנחה חרדית לתוכניות הגיל הרך בחברה החרדית.

המנחות האזוריות בכל התכניות מועסקות בהיקף כולל של כ- 500 שעות חודשיות.

ביישובים

1. בכל יישוב בו מופעלת התוכנית עובדת רכזת מקצועית בעלת השכלה אקדמאית בתחומי הגיל הרך, החינוך, הייעוץ או העו"ס, שאחראית על כלל הפעלת התוכנית והנחיית מפגשים קבוצתיים להורים, גם בתוכניות הביתיות.
 2. בנוסף לרכזת בכל יישוב עובדת מדריכה סמך מקצועית הנכנסת מדי שבוע למשפחה ומפעילה את החומרים עם ההורה והילד/ים לפי התוכנית עצמה.
- הרכזות והמדריכות מועסקות על ידי הרשות המקומית אך נמצאות תחת פיקוח ליווי מקצועי של היחידה.

גורמי מימון והתחייבויות להפעלה

1. משרד החינוך – אגף שח"ר, הרווחה החינוכית היישובית. ככלל, תכניות הגיל הרך ביישובים ממומנות על ידי מחלקות החינוך היישוביות באמצעות תקציבי אגף שח"ר. המימון נעשה לפי תכנית בשנת לימודים נתונה. מדי שנה נדרש אישור להפעלת התוכנית או בקשה להפעלת תכנית אחרת. היישובים הבוחרים בתוכנית/יות מעבירים לאוניברסיטה דמי הדרכה שנתיים ורוכשים ממנה את הערכות לפי התכניות שנבחרו וכמות המשתתפים. עלות ההדרכה לכל תכנית נעה בין 3000 ₪ ל 10,000 ₪ בהתאם למתכונת ההפעלה. עלות כל ערכת הפעלה 350 ₪.
2. משרד הרווחה – השרות לילד ולנוער. תכנית ראשית מתוקצבת לחלוטין על ידי משרד הרווחה. היישובים הבוחרים בה מקבלים עליה סמל מסגרת ובאמצעותו כל משפחה מקבלת הועדה (תקציב) חודשי. כל הוצאות התוכנית מכוסות על ידי ההועדות. היישובים מעבירים לאוניברסיטה סכום אחיד עבור ההדרכה ורכישת הערכות, שעומד כיום על 17000 ₪ לשנת הפעלה.

תרומת היחידה

תכניות הגיל הרך פועלות בזירת הפרט האישית ביותר, והן מייצגות את המגמה המבורכת של האוניברסיטה, להנגיש עצמה, כמגדל שן של פיתוח ידע טהור ומצוינות אקדמית, לאוכלוסיות מוחלשות. מבחינת המחקר, מגוון האוכלוסיות שאנו עובדים איתן, אורח חייהן והשפעתן על דרכי הלמידה של ילדיהן, ציפיותיהם מעצמם ומילדיהם להישגים, יכולים להוות מקורות בלתי נדלים למחקר בדסיפלינות אקדמיות רבות, החינוך, הגיל הרך, הייעוץ, הפסיכולוגיה, העבודה הסוציאלית, הסוציולוגיה החינוכית ואף בתחומים של מינהל ציבורי. כן ראוי למחקר מתמיד ומזוויות התבוננות שונות, כיצד ההתערבויות של תכניותינו משפיעות על המערכת המורכבת של הורות, ילדים, משפחה ומערכות חינוכיות.

כיווני צמיחה

1. בתכניות הגיל הרך החינוכיות מטרתנו להגדיל את מספר היישובים המשתתפים בהן. לאורך השנים חלה נסיגה בבחירה בהן, ואנו מחזקים בחזרה הקשר עם מקבלי ההחלטות ביישובים, תוך הגברת האמון והמודעות לתרומת התכניות לקידום אוכלוסיות מוחלשות.
2. בחינת הערכות הניתנות והשבחתן מבחינת איכות התכנים והאבזור שלהן. בתוכנית ראשית, פיתוח ערכה ייחודית לתוכנית המבוססת על בחירה חופשית לחלוטין של משחקים ואביזרי ההעשרה. הצורך נובע מכך שהתוכנית עובדת עם כלל חברי המשפחה ועל פני טווח גדול של גילאי הילדים.
3. יצירת חיבורים עם תכניות המיועדות לשכבות גיל בוגרות יותר בחינוך הלא פורמלי, כגון יחד קריאה או בי"ס יובל, תוך פיתוח תשומות טיפוח הקשר בין הורים וילדים והצוות החינוכי ויישום הידע והניסיון הרב שנרכשו במהלך השנים הרבות של פיתוח והפעלת תוכניות התערבות עם הורים.

4. פיתוח של מודלים להתערבות בקרב משפחות שלהן ילדים בגיל ביה"ס ואף בגיל ההתבגרות, תוך מתן דגש על הטיפול בהורות וקידומה, והגברת הקשרים המיטיבים בינם לבין מערכות החינוך של ילדיהם. גיוס אנשי מקצוע בעלי מומחיות לגיל החביון וההתבגרות, כחלק אינטגרלי הן בפיתוח המודלים ולאחר מכן ביישומם.
5. תכניות התערבות עם הורים בתחומים שאינם חינוכיים גרידא, אך נוגעים מאוד לחיי ילדיהם ובעקיפין גם למצבם החינוכי. כך הוצע כבר פיילוט של תכנית קבוצתית לקידום אורח חיים בריא ותזונה נכונה במשפחה.
6. פיתוח תכניות הדרכה המיועדות לפתח ידע, מודעות וכישורי שיח עם החוויה ההורית, הפסיכולוגיה של ההורות. דרכי תקשורת ותמיכה עם מאפייני חשיבה, רגש ותפיסה הורית, ולא רק הדרכה תפקודית, בקרב אנשי מקצוע הבאים במגע עם הורים באופן שוטף, מורים, גננות, עו"סיות מטפלים פארא-רפואיים וכיוב'

תקציב היחידה

שם היחידה/התוכנית	היחידה תכניות הגיל הרך
גורם מממן	רשויות מקומיות באמצעות אגף שח"ר
תקופת פעילות	9.17-8.18
צפי הכנסה לשנת פעילות נוכחית	1,880,000 ₪
הכנסה בפועל עד 31.12.17	547,832 ₪

סעיף	תיאור	פירוט הוצאות 9-12.17	צפי הוצאה נוספת	סהכ הוצאה לשנת פעילות
1. כ"א		288,600.00 ₪	803,400.00 ₪	1,092,000.00 ₪
א.1	מנהלת יחידת הגיל הרך ומנהלת הדרכה תכנית ראשית	120,000.00 ₪	240,000.00 ₪	360,000.00 ₪
ב.1	מזכירות	30,000.00 ₪	60,000.00 ₪	90,000.00 ₪
ג.1	מנחות מחוזיות תכניות ראשית	50,000.00 ₪	170,000.00 ₪	220,000.00 ₪
ד.1	מנחות מחוזיות תכניות האתגר	88,600.00 ₪	333,400.00 ₪	422,000.00 ₪
2. שונות		88,000.00 ₪	543,000.00 ₪	631,000.00 ₪
א.2	ערכות הדרכה	80,000.00 ₪	520,000.00 ₪	600,000.00 ₪
ב.2	טלפוניה	2,000.00 ₪	4,000.00 ₪	6,000.00 ₪
ג.2	הוצאות אחרות	6,000.00 ₪	19,000.00 ₪	25,000.00 ₪
3. תקורות		40,000.00 ₪	336,000.00 ₪	376,000.00 ₪
א.3	תק. אוניברסיטה	40,000.00 ₪	195,000.00 ₪	235,000.00 ₪
ב.3	תק. מכון	-	141,000.00 ₪	141,000.00 ₪
סהכ		416,600.00 ₪	1,682,400.00 ₪	2,099,000.00 ₪

תכניות יח"ד - ילדים חונכים ילדים

תכניות יח"ד הן תכניות חונכות ייחודיות התורמות לטיפוח החינוכי של אוכלוסיות מוחלשות בישראל. הפעלת התכניות מאפשרת צמצום פערים בתחומי דעת בסיסיים, מניחה בסיס לקידום אוכלוסיות אלה ומהווה צעד ראשון לניידות חברתית. התכניות פותחו במכון לחקר הטיפוח בחינוך, באוניברסיטה העברית בירושלים. בכל תכנית, בהתאם לאופי התכנית, פותחו חומרי למידה מוקפדים הכוללים חוברות, משחקים וחומרי למידה בסביבה מתוקשבת.

מהות היחידה

מטה תכניות יח"ד מפעיל מספר תכניות בתחומי דעת שונים, המופעלות בבתי ספר יסודיים ברחבי הארץ, במטרה לסייע לתלמידים מתקשים, כמו גם לאתגר ולהרחיב את ידע העולם של כלל התלמידים.

מחקרים רבים מראים שלמידה בדרך של חונכות הינה אמצעי רב-עצמה לשיפור ההישגים והמוטיבציה של החניכים והחונכים. אפקטיביות הלמידה בחונכות תלויה במסגרת התמיכה הרגשית והמקצועית המלווה את החונכים והחניכים – תפיסה זו מנחה את עיצוב ותכנון למידה בחונכות בתכניות יח"ד.

תכניות יח"ד ו"עצמה לכל"

א. יח"ד קריאה מסייעת ומקדמת תלמידים מכיתות א'/ב' המתקשים בקריאה, באמצעות חונכים מכיתות ה'/ו'. מטרת התכנית הן שיפור הדיוק בקריאה, שיפור הבנת הנקרא והגברת המוטיבציה לקריאת ספרים.

ב. "עצמה לכל" נותנת מענה ייחודי בקריאה לשונות בין תלמידים בעלי צרכים שונים בכיתה. מחד קידום וטיפוח התלמידים המתקשים בקריאה, ומאידך הצבת אתגרים בפני התלמידים החזקים בקריאה. בתכנית מופעלים שני מסלולים מקבילים בהתאם לרמות השונות של התלמידים.

ג. יח"ד מדע היא תכנית המפתחת את הסקרנות ואת ראשית החשיבה המדעית בחונכים ובחניכים, באמצעות חקירת תופעות מדעיות בחיי היומיום. בהנחיית חונך, מבצע כל חניך ניסויים מדעיים, שואל שאלות, משער השערות, מניח הנחות, עוקב אחר התוצאות ומגלה את החוקיות בטבע.

ד. "נקרא יחד בערבית" היא תכנית מתוקשבת שפותחה עבור תלמידי כיתות א'/ב' במגזר הערבי שחווים קושי רב במעבר מן השפה המדוברת לשפה הכתובה; בעיקר תלמידים מאוכלוסיות מוחלשות. לימוד ראשית קריאה בסביבה מתוקשבת, מאתגר, מעניין ותורם להגברת המוטיבציה ולביטחון עצמי בקרב התלמידים.

צוות היחידה

צוות היחידה מונה כ-22 אנשים.

במכון לחקר הטיפוח בחינוך: מנהלת היחידה, מזכירה, רכזות התכניות בעברית, רכזת התכנית בערבית, ומספר יועצות אקדמיות. מחוץ למכון לחקר הטיפוח בחינוך: עובדים בבתי הספר מדריכים ומדריכות לתכניות בעברית ובערבית. המדריכים מקבלים את שכרם ממקורות שונים: משרד החינוך, רשויות ועמותות שונות, אך כפופים ליחידה בתכנים.

חוזי התקשרות עם גורמים מממנים

פעילות היחידה הינה פרי של שיתוף פעולה עם אנשי משרד החינוך בכל הדרגות: מנהלי מחוזות, מפמ"רים, מפקחים כוללים, מנהלים ומורות. כמו כן מתקיים שיתוף פעולה הדוק עם רשויות מקומיות, עמותות ובתי ספר במימון עצמי בהפעלת התכניות שלנו.

המועצות שאיתן יש חוזי התקשרות הן: בתכניות בעברית - אור עקיבא, ירושלים, בית שמש, דימונה, אופקים, באר שבע, מצפה רמון, קריית מלאכי, בני שמעון, מעלה אדומים, קריית ארבע. בתכנית בערבית – כפר כנא, אלקסום, נווה מדבר, לקייה, שגב שלום, ערערה, חורה, תל שבע, רהט וכסייפה.

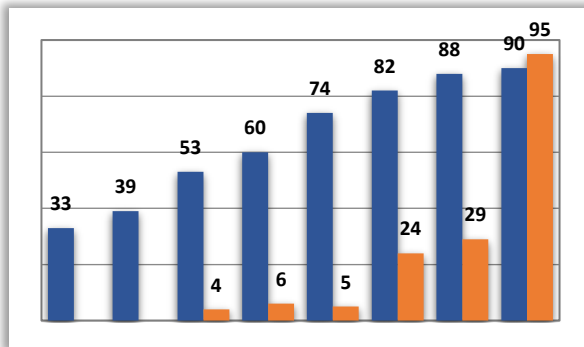
התרומה האקדמית והציבורית של היחידה

תכניות יח"ד הן תכניות חונכות ייחודיות התורמות לטיפוח החינוכי של אוכלוסיות מוחלשות בישראל. הפעלת התכניות מאפשרת צמצום פערים בתחומי דעת בסיסיים, מניחה בסיס לקידום אוכלוסיות אלה ומהווה צעד ראשון לניידות חברתית.

ליח"ד מאגר נתונים נרחב אשר נצבר במשך שנים. הזנה וניתוח נתונים אלו של המשתתפים בתכניות: חניכים, חונכים ומורים, נאספים במטרה לייעל ולמקסם את האפקטיביות של התכניות והם מהווים בסיס מידע נרחב למחקר.

כיווני צמיחה

תש"ע – תשע"ז; צמיחה ארצית בהפעלת

תשע"ז תשע"ו תשע"ה תשע"ד תשע"ג תשע"ב תשע"א תש"ע

תכניות יח"ד מבוקשות בשטח, מניבות תוצאות ממשיות ומדידות, ואכן פריסת הפעלתן מתרחבת מדי שנה. ניתן וראוי להרחיב את הפעלתן, על פי הכרת הצרכים במערכת החינוך, בישובים נוספים. בידינו הכלים להרחבת התכניות הקיימות ולפיתוח חדשות

*בשנת הלימודים תשע"ז למדו
בתכניות יח"ד ו"עצמה לכל" מעל
8,500 תלמידים ברחבי הארץ.*

כיענות לבקשות מן השטח, ובמטרה להרחיב את פעילותינו, אנו מתמקדים השנה ב:

- התאמת "עצמה לכל" למגזר החרדי.
- תרגום תכנית יח"ד מדע לשפה הערבית.
- פיתוח מודלים חדשים להדרכה תוך ניצול משאבים טכנולוגיים בהתאם לצרכי השטח; בין השאר הפקנו סדרת סרטוני הדרכה בתכנית "עצמה לכל", הן כדי לייעל את ההדרכה והן כדי לאפשר הפעלה במקומות בהם, מסיבות שונות, לא ניתנת הדרכה.

כיווני הצמיחה נוספים הם:

- פיתוח אבחון ממוחשב לתכניות האוריינות בעברית.
- הרחבת הפעילות למסגרות מחוץ לבתי ספר: מתנ"סים, קייטנות צהרונים ועוד.
- הרחבת הפעילות במחוזות, ישובים ובתי ספר נוספים.
- הודות להישגים מוכחים, עולה דרישה מתמדת מן השטח לפיתוחים נוספים, הן בתכניות קיימות והן בתכניות בתחומים שטרם נכנסו אליהם כגון מתמטיקה, עברית למגזר הערבי ועוד.

תקציב היחידה

שם היחידה	תכניות יח"ד
גורם מממן	רשויות מקומיות, עמותות ובתי ספר במימון עצמי
תקופת פעילות	10.17-9.18
צפי הכנסה לשנת פעילות	1,200,000 ש"ח
הכנסה עד 31.12.17	163,819.00 ש"ח

סעיף	תיאור	פירוט הוצאות 9-12.17	צפי הוצאה נוספת	סהכ הוצאה לשנת פעילות
1. כ"א		123,500.00 ₪	382,500.00 ₪	506,000.00 ₪
א.1	מנהלת תכנית	51,500.00 ₪	154,500.00 ₪	206,000.00 ₪
ב.1	מזכירות	40,000.00 ₪	120,000.00 ₪	160,000.00 ₪
ג.1	מנחות מחוזיות	32,000.00 ₪	108,000.00 ₪	140,000.00 ₪
2. שונות		64,500.00 ₪	177,500.00 ₪	242,000 ₪
א.2	ערכות הדרכה וציוד אחר	62,000.00 ₪	163,000.00 ₪	225,000.00 ₪
ב.2	כיבוד		2,000.00 ₪	2,000.00 ₪
ג.2	הוצאות אחרות	2,500.00 ₪	12,500.00 ₪	15,000.00 ₪
3. תקורות		30,000.00 ₪	210,000.00 ₪	240,000.00 ₪
א.3	תק. מכון	30,000.00 ₪	60,000.00 ₪	90,000.00 ₪
ב.3	תק. אוניברסיטה		150,000.00 ₪	150,000.00 ₪
סה"כ	סה"כ	218,000.00 ₪	770,000.00 ₪	988,000.00 ₪

תיכון יובל

רקע ומהות היחידה

ביה"ס תיכון מקצועי יובל (ידע ועבודה בטחון לחיים) הינו תיכון מקצועי בפקוח משרד העבודה והרווחה ובבעלות המכון לחקר הטיפוח בחינוך באוניברסיטה העברית. ביה"ס שוכן בקמפוס בגבעת רם. בביה"ס לומדים תלמידים בכיתות י'-י"ב מן העיר ירושלים וסביבתה, בעלי עניין בלימודי מקצוע מטעם משרד העבודה, יחד עם שילוב עבודה בשכר, והשלמת 12 שנות לימוד, יחד עם אפשרות לגשת למבחני בגרות.

ביה"ס דוגל במתן הזדמנות שווה לכל תלמיד למצוא את מסלולו הייחודי על פי כישוריו האישיים. אנו מאמינים שניתן לעשות זאת באמצעות עקרונות אשר לאורם אנו פועלים:

- קיום יחס של כבוד לכל תלמיד, ושיח בגובה העיניים.
- בניית תוכנית אישית (תל"א) הכוללת מעטפת אישית לכל תלמיד על פי צרכיו.
- התאמת הלימודים למהפכת המידע והאינטרנט (בדגש על ביצוע פרויקטים בשיעורים, הקניית מיומנויות חיפוש מידע ברשת ויזמות, והרחבת היצירתיות).

גישתנו החינוכית היא הבסיס מתוכו פועל צוות ביה"ס יובל, ולפיו אנו פועלים להצמיח ולקדם את התלמידים, לעודד יצירתיות, לפתח את המוטיבציה ככלי מרכזי ללמידה וכל זאת מתוך ההבנה שלכל תלמיד ותלמידה צרכים שונים.

שבוע הלימודים בביה"ס הוא דינאמי ומותאם גם לכך, שהתלמידים יישמו מיומנויות נלמדות חשובות של המאה ה-21 וגם יעשו בוגרים מיומנים במקצועות הניו-מדיה והתקשורת החזותית, יחד עם מקצועות הליבה.

בכיתה י' לומדים תוכנית מלאה של חמישה ימים בשבוע.

בכיתות י"א ו-י"ב שבוע הלימודים מורכב משלושה ימי לימוד בביה"ס, ויומיים בהם משולבים התלמידים במקומות עבודה שונים כגון: האוניברסיטה העברית, חברת בזק, חוות קימא, חברת חשמל ועוד.

כיום לומדים בבית הספר 35 תלמידים ותלמידות. בית הספר בשנים האחרונות הצטמצם מבחינת מספר התלמידים. בשנה זו אנו משקיעים מאמצים רבים להעצים את בית הספר מבחינת פיתוח צוות המורים, בניית פדגוגיה, פיתוח מסלולי לימוד חדשים, יצירת שיתופי פעולה חדשים, כל זאת בכדי להגדיל את מספר התלמידים בבית הספר.

צוות בית הספר

צוות ביה"ס מורכב ממנהלת ביה"ס, מחנכות כיתה, מורה במקצועות הגרפיקה, מורה במגמה לבניית אתרים, מורה מקצועית במתמטיקה, רכזת השמה בתחום התעסוקה.

צוות טיפולי: יועצת, מורה להוראה מתקנת, מאבחנת דיאקטית, פסיכולוגית ומדריכה לצוות הטיפולי.

צוות מסייע: מזכירה, בנות שירות, סטודנטיות לחינוך מיוחד, סטודנטיות לקידום נוער, חיילי תלפיות, ומלגאים.

גורם מימון

משרד העבודה מתקצב את פעילות ביה"ס עבור כל תלמיד ועבור פעילויות נוספות המתקיימות בביה"ס כגון: מגשר לאוכלוסייה האתיופית, אבחונים דיאקטיים, פעילויות חברתיות, חינוך גופני ועוד.

תרומת היחידה

בבית הספר נעשו מחקרים שונים על חינוך מקצועי. בית הספר מהווה מקור טוב לחקר נוער נושר ונוער עם התנהגויות עברייניות. מעבר לתרומתו האקדמית (ותרומתו הפוטנציאלית) של בית הספר, בית הספר בעל תרומה ציבורית רבה. בית הספר מעניק הזדמנות נוספת לנוער שנשר מבתי הספר ללמידה מסוג שונה, לרכישת מקצוע, מקדם את בני הנוער בחברה ומעניק להם כלים לחיים ותחושת מסוגלות משמעותית עבורם.

כיווני צמיחה

תיכון יובל מאפשר מסגרת לימודית לנוער שנשר ממסגרות שונות ומחפש מענה שונה מזה הניתן לו בעבר. ביה"ס מאפשר לתלמידו ללמוד הכשרה מקצועית מטעם משרד העבודה ולעבוד יומיים בשבוע מתוקף חוק החניכות ועל כן המענה הוא ייחודי ומאפשר לתלמידים למצוא מענה הולם לדרכיהם המגוונים.

- פתיחת מסלולי לימוד מקצועיים נוספים- מעצב/ת גרפי, מאמנת/ת כושר, בודק/ת תוכנה-QA, צילום ועריכת וידאו.
- פתיחת עסק חברתי בגרפיקה ומולטימדיה שבו התלמידים יעבדו במקצוע הנלמד.
- פתיחת מרחב סדנאי (HUB) לפיתוח יוזמות חינוכית ומקצועיות.
- פתיחת כיתת חרדיות כמענה לנוער מנותק במגזר החרדי.
- פתיחת כיתת צל"ש (צעירות לפני שירות) כמענה לנערות בעלות נתונים נמוכים לשירות צבאי/לאומי במסלול מקצועי נדרש.

- פיתוח וחידוד המודל החינוכי של ביה"ס כמוביל בתחום העבודה עם נוער נושר.
- פיתוח מודל עבודה עם הורים במסגרת של הדרכה הורית יחידנית וקבוצתית.

ת ק צ י ב

שם הפרויקט	ביס יובל
מממן	משרד העבודה
תקופת פעילות	9.17-8.18
צפי הכנסה לשנת פעילות	1,440,000 ₪
הכנסה עד 31.12.17	506,000 ₪

סעיף	תיאור	הוצאות 9-12.17	צפי הוצאה עד סוף השנה	הוצאה שנתית מתוכננת
1. כ"א		409,500.00 ₪	849,500.00 ₪	1,259,000.00 ₪
א.1	מנהלת	81,500.00 ₪	163,500.00 ₪	245,000.00 ₪
ב.1	מזכירות	46,000.00 ₪	122,000.00 ₪	168,000.00 ₪
ג.1	צוות הוראה וטיפול	282,000.00 ₪	564,000.00 ₪	846,000.00 ₪
2. שונות		44,125.00 ₪	34,050.00 ₪	78,175.00 ₪
א.2	ציוד	1,400.00 ₪	3,600.00 ₪	5,000.00 ₪
ב.2	טלפוניה	825.00 ₪	1,650.00 ₪	2,475.00 ₪
ג.2	פרסום	25,700.00 ₪	-	25,700.00 ₪
ד.2	סדנאות צל"ש	1,600.00 ₪	13,400.00 ₪	15,000.00 ₪
ה.2	הוצאות אחרות	14,600.00 ₪	15,400.00 ₪	30,000.00 ₪
3. תקורות		90,000.00 ₪	198,000.00 ₪	288,000.00 ₪
א.3	תק. מכון	90,000.00 ₪	54,000.00 ₪	144,000.00 ₪
ב.3	תק. אוניברסיטה (10%)		144,000.00 ₪	144,000.00 ₪
סה"כ		543,625 ₪	1,081,550.00 ₪	1,625,175.00 ₪

HIPPY INTERNATIONAL

רקע ומהות היחידה

תוכנית **Home Instruction for Parents and Preschool Youngsters (HIPPY)** היא תוכנית בינלאומית שמטרתה להעניק להורים כלים ותמיכה בתכנון ילדיהם להגיע לבית הספר. מקור התוכנית הינו בתוכנית "האתג"ר: הדרכת אימהות ואבות – תכניות לגיל הרך" שפותחה במכון בראשית דרכו.

HIPPY International משמשת כנקודת המוקד של כל התוכניות של HIPPY שפועלות כיום בשמונה מדינות בעולם – ארגנטינה, אוסטרליה, אוסטרליה, קנדה, גרמניה, ליבריה, ניו זילנד, וארצות הברית. בנוסף, חמש מדינות מפעילות תוכניות בהשראת HIPPY שמשמשות באותם עקרונות ההפעלה אבל לא באותה תוכנית לימודים משותפת – דנמרק, הולנד, שוודיה, פינלנד, וטורקיה. שתי מדינות, סין וקוראה הדרומית, עושות פיילוט עם המודל של HIPPY אך למטרות רווח, אשר אימצו את התוכנית לימודים. כיום אנו נמצאים בשלבים האחרונים של מו"מ לקראת חתימת החוזים לפתוח תכניות בעוד שתי מדינות – צ'ילה וטונגה.

כל תוכנית HIPPY בכל העולם משתמשת באותו מודל מרכזי, שכולל את המרכיבים היסודיים דלהלן:

- תוכנית לימודים מותאמת לרמת ההתפתחות ומכוונת לקדם ולחזק את הכישרונות הקוגניטיביים ושל אוריינות מוקדמת של הילד וההתפתחות החברתית/רגשית והגופנית.
- בכל תוכנית יש ערכת פעילויות חינוכיות קלה לשימוש וספרי ילדים להורה וילד.
- בכל תוכנית נעשים ביקורי בית ופגישות קבוצתיות למסירת ידע וחומרים.
- מבקרי בית מתוך הקהילה, מוכשרים ומפוקחים ע"י מתאם מקצועי

לכל מדינה אשר מפעילה את התוכנית ישנו הסכם הפעלה דרך חברת יישום של האוניברסיטה העברית. הסכם זה מסדיר את הזכות להשתמש בשם ובחומרי התוכנית, מפרט את הסטנדרטים והציפיות לביצוע התוכנית והשיתוף בפעילויות הרשת הבינלאומית. מחויבות המכון היא לתת שירותי ייעוץ ותמיכה להפעלת התוכנית בכל מדינה.

צוות

בראש התוכנית עובדת ד"ר מרים ווסטהיימר ומעת לעת מועסקים אנשי צוות נוספים לתמיכה אדמיניסטרטיבית ובפרויקטים מסוימים.

גורם מימון

לכל מדינה יש הסכם הפעלה. ההסכם מנוהל על ידי יישום. לרוב, ההסכמים הנחתמים הינם לשלוש שנים.
HIPPY International ממומנת בהתאם להכנסות לפי הסכמי ההפעלה.

תרומת היחידה

היחידה ביצעה מחקר הערכה לתוכנית אשר ביסס את חוזקת התכנית והשפעותיה. מחקר זה שימש בכדי לגייס מימון משמעותי לתוכנית בכמה מדינות נוספות (ארגנטינה, אוסטרליה, ניו זילנד, וארה"ב). לתוכנית יש תרומה ציבורית כלל עולמית בקידום ההורות בקרב אוכלוסיות הורים מוחלשות. היפי נחשבת מותג עולמי ובעלת פוטנציאל עצום הן במישור האקדמי והן בהיקפיה.

כיווני צמיחה

התחלנו לעבוד עם חברת קומפדיה הישראלית בכדי לפתח ל HIPPY אפליקציה – eHIPPY. הפרויקט החל בקיץ 2017 בעזרת מימון משותף של קומפדיה, חברת יישום וארבע מדינות שותפות (אוסטרליה, קנדה, ניו זילנד, וארה"ב). כרגע אנו בשלבים מתקדמים לקראת הפעלת תוכנית הפיילוט של ששה שבועות של פעילות שתתנהל דרך סמרטפונים. תוצאות הפיילוט יעידו על כיוונים להמשך הפיתוח של האפליקציה השלמה, שתכלול גם סיפורים וחבילות קטנות של פעילויות, עם מטרה סופית להחליף את התוכנית העכשווית שמשתמשת בחומר מודפס. אנו ממשיכים לחקור את הפוטנציאל של HIPPY כתוכנית למטרות-רווח. במידה והיפי תחל להיות תוכנית רווחית, תוך שמירה על סטנדרטים גבוהים ונאמנות למודל שלנו, נוכל לפתוח ולפתח את התוכנית במדינות נוספות.

תקציב

HIPPY internation	שם הפרויקט
1-12.17	תקופת פעילות
\$ 130,000.00	צפי הכנסה לשנה
\$ 62,761.00	הכנסה עד 31.12.17

סהכ 1-12/17	טרם שולם	הוצאות בפועל	סעיף
\$ 147,790.36	\$ 9,566.50	\$ 49,727.08	1. כוח אדם
\$ 57,399.00	\$ 9,566.50	\$ 47,832.50	א.1 וסטחיימר מרים
\$ 1,894.58		\$ 1,894.58	ב.1 וייל גלעד
\$ 44,248.39	\$ 9,840.24	\$ 34,408.15	2. שונות
\$ 4,517.00		\$ 4,517.00	א.2 נסיעות לחו"ל
\$ 181.43		\$ 181.43	ב.2 טלפוניה
\$ 14,429.13	\$ 3,540.24	\$ 10,888.89	ג.2 הוצ' אחרות
\$ 25,120.83	\$ 6,300.00	\$ 18,820.83	ד.2 גד יאיר (תוספת ניהול)
\$ 15,016.00	\$ -	\$ 15,016.00	3
\$ 15,016.00		\$ 15,016.00	א.3 תקורת אוני
\$ 207,054.75	\$ 19,406.74	\$ 99,151.23	סה"כ

הגן האוניברסיטאי הרב תרבותי

רקע ומהות הגן

גן הילדים הינו גן המשמש מסגרת לימודית וטיפולית בעבור ילדים בגילאי 1.5-4. מרבית הילדים בגן הינם ילדים של סגל אקדמי ומנהלי של האוניברסיטה העברית ואחרים הם ילדים של תושבים מהאזור. גן הילדים מוגדר כגן רב תרבותי, כלומר גן המבקש להעניק זהות לכול תרבות של כול ילד ובכך לאפשר לכול משפחה להרגיש חלק מקהילת הגן וההווי הגני. שיטת הגן אינה נצמדת לתיאוריה כזו או אחרת אולם היא שמה לה לדגש לפתח את עצמאות הילדים, אחריותם לזולת, לחבריהם ולסביבה ולאפשר להם להיות עצמם ולהנות לאורך היום.

גן הילדים היה בסוף שנת לימודים האחרונה לקראת סגירה, לאור ירידה בהרשמה ופרישתה של הגננת הוותיקה. החלטנו לפתוח אותו עם גנן חדש, הוא שופץ ויצרנו שיתופי פעולה עם גורמים ואנשי אקדמיה מהתחום של הגיל הרך. פתיחת ההרשמה החלה ביוני 17. כיום בגן הילדים נמצאים כ-15 ילדים. בשנה הבאה או שואפים להפעילו עם 20-22 ילדים.

צוות

צוות הגן כולל שלושה אנשי צוות. הצוות מורכב מגנן ראשי, אור פרח מדבר אלתר, ומסייעת בכירה, רבקה ישראלי, וסטודנטית/ עובדת נוספת, המועסקות בתשלום על פי שעות.

גורם מימון

תשלומי הורי הילדים

תרומת היחידה

תרומה ציבורית- הגן עובד בעיקרו כגן המספק שירותים לעובדי ותלמידי האוניברסיטה. לפיכך תרומתו משמעותית בתחום זה. הורים רבים מספרים על החוויה הנעימה של הימצאותם של הילדים בסביבה

בטוחה ונעימה זו. בנוסף התרומה הציבורית היא גם לכול קהילת האוניברסיטה אשר נהנים מצפייה בילדים המסתובבים ברחבי הקמפוס, ממשחק עימם ולימוד מהם.

תרומה מחקרית - הגן הראשי, אור פרח מדבר אלתר, מסיים בשנה זו את לימודי התואר השני שלו במסגרת יעוץ חינוכי לגיל הרך. לקראת התואר השלישי שלו החל לתעד את הגן בליווי פרופסור דורית רואר-סטריאר, מנהלת חממת נבט לרב תרבותיות. מטרת התיעוד היא יצירת מודל לגן ילדים רב תרבותי שתומתו המחקרית יכולה להיות רבה במסגרות רבות של הגיל הרך בארץ ובעולם.

בנוסף, פעמיים בשבוע מגיעות סטודנטיות לגיל הרך לצפייה ולמידה.

כיווני צמיחה

אנו שואפים להגדיל את מספר הילדים למקסימום 22 ילדים. אנו מייחלים כי נצליח להקים מודל לגן רב תרבותי אשר יוכל להוות דוגמא למסגרות אחרות. הציפיה היא כי לאחר שהגן יצליח להתייצב ולמקם את עצמו כגן ילדים בעל שם היא להפיץ את אופן היווצרותו בקרב אנשי חינוך.

תקציב הגן

*עם כניסת הילד לגן הילדים ההורה מפקיד צ'קים דחויים לכל השנה. מדי תחילת חודש נפדים הצ'קים המתאימים. הסכום המצויין בהכנסות עד 31.12.17 הוא סכום הצ'קים שנפדו.

שם הפרויקט	גן ילדים
מממן	שכ"ל
תקופת פעילות	9.17-8.18
צפי הכנסה לשנת פעילות	407,000 ₪
הכנסה עד 31.12.17	129,569 ₪

סעיף	תיאור	סיכום הוצאות 9-12/17	צפי הוצאה נוספת	סהכ הוצאה לשנת פעילות
1. כוח אדם		118,700 ₪	257,300 ₪	376,000 ₪
א.1	גנן	49,200 ₪	95,800 ₪	145,000 ₪
ב.1	סייעת	44,500 ₪	86,500 ₪	131,000 ₪
ג.1	עובדות	25,000 ₪	75,000 ₪	100,000 ₪
ד.1				
2. שונות		14,090 ₪	21,910 ₪	36,000 ₪
א.2	כיבוד (ארוחות)	12,000 ₪	18,000 ₪	30,000 ₪
ב.2	טלפוניה	90 ₪	410 ₪	500 ₪
ג.2	פרסום		500 ₪	500 ₪
ד.2	הוצאות אחרות	2,000 ₪	3,000 ₪	5,000 ₪
3. תקורות		17,500 ₪	53,725 ₪	71,225 ₪
א.3	תקורת מכון	-	30,525 ₪	30,525 ₪
ב.3	תק. אונ'	17,500 ₪	23,200 ₪	40,700 ₪
סה"כ		150,290 ₪	332,935 ₪	483,225 ₪

האקדמיה להורות

רקע ומהות היחידה

האקדמיה הוקמה ביוני 2017. האקדמיה כמו המכון, מתרגמת את הידע האקדמי לכלים פרקטיים בשטח העבודה החינוכי. האקדמיה מכשירה הורים, גננות וצוותי חינוך וכוללת מנהלים של מסגרות חינוך להעצמת תחושת המסוגלות וההנהגה ההורית בעידן המודרני. באקדמיה צוותים רב תרבותיים והיא פונה לכלל הקהילות בישראל.

הורות טובה היא הבסיס לבריאות והתפתחות מיטבית של ילדים, אבן הפינה לפיתוח חוסן. הורות קשובה היא חיונית ומכאן חשוב לספק לה שירותי תמיכה, הנחייה וטיפול להורים. חוסר במשאבים וכלים יוצרת תופעה של העדר הורות וכך ההורה הופך למחוסר מעמד ומתקשה להפעיל את מנהיגותו ההורית.

כרגע האקדמיה מפעילה את הקורסים הבאים:

1. קורס הגי"ג- הזמנה לדיאלוג: 4 קורסי הכשרה ל-100 גננות, מהחברה היהודית והחברה הערבית בארבעה מוקדים שונים ברחבי הארץ. מטרת הקורס להכשיר גננות להעצים את המסוגלות ההורית בקרב ההורים בגן שלה. הקורס נערך בשיתוף משרד החינוך וקרן ואן ליב. זהו פרוייקט לשנתיים, אך במידה ויצליח הוא יכול להוות מודל לעבודה בעולם.
2. קורסי הכשרה להדרכה בגיל הרך לנשים מתוך הקהילה (חרדיות, יוצאות אתיופיה, בדואיות).
3. קורסי ניהול והדרכה לצוותי חינוך, מנהלות מעון, מנהלות משפחתונים וצהרונים.
4. תכנית להורות בדרום תל אביב להורי פליטים במעונות יוניטף של האו"ם: הפעלת 3 קבוצות של התכנית "חוויה משפחתית". התכנית יוגשו בשפה הטיגרית. זהו פרוייקט לשנה.
5. קורס בלי סודות: הפעלת הקורס בארבעה מוקדים באיזור הדרום. פרוייקט לשלושה חודשים במימון עמותת אופנים.

כיום היחידה עובדת על פיתוח ושיווק של קורסים נוספים כגון קורס משפחה מודרנית, קורסים לגילאי המעבר אצל ילדים ומתבגרים וקורסים לסבתות ולסבים המעורבים בחיי נכדיהם.

צוות היחידה

הצוות הקבוע בהפעלת האקדמיה כולל את מנהלת היחידה ומזכירתה. בנוסף האקדמיה מעסיקה כ-60 אנשי צוות הכוללים מרצות ומטוריות, מנחות מחוזיות, מדריכות, חוקרים, מתורגמנים, מרצים חיצוניים וצוות היגוי ובוני מצגות. כולם משולמים על ידי המכון.

גורמי מימון

גורמים שונים תומכים בפרויקטים שונים. הפרויקט העיקרי ממומן על ידי קרן ואן ליר.

תרומת היחידה

כל תוכנית מלווה בהערכה חיצונית, אשר בחלקה תוצג בכנסים בעולם, עם פוטנציאל לכתיבת מאמרים. תרומה ציבורית: חיבור הקהל הרחב לאוניברסיטה העברית ועבודה עם הקהילה, אנשי חינוך ומנהלי מסגרות חינוך. העלאת מודעות ומניעה. מתן כלים שמתורגמים מידע אקדמי שוטף, עדכני ביותר.

כיווני צמיחה

בניית תכנית עבודה שיווקית; המשך הרחבת הקשרים העולמיים עם גופים העוסקים בעשייה מקבילה. בניית קורס אקדמי ללימוד בתוך בית ספר לחינוך; הרחבת שיתופי פעולה - משרד החינוך, עמותת אופנים; קשר עם ממונים ישראלים הקשורים למערכת הבנקאית, הקמעונית למתן מאצ'ינג לחסכון להשכלה גבוהה על פי מודל אמריקאי ומותג שמוביל את היוזמה; אירוח חוקרים בינלאומיים בנושא הורות והגירה; קול קורא לספר בנושא הורות בינלאומי.

ת ק צ י ב

שם המחקר	קורס הגי"ג
מממן	Bvlf
תקופת פעילות	6.17-5.18
צפי הכנסה לשנת פעילות	699,000.00 ₪
הכנסה עד 31.12.17	0

תיאור	הוצאות 6-12/17	צפי הוצאה נוספת	סהכ הוצאה לשנת פעילות
	₪ 196,900.00	₪ 122,000.00	₪ 318,900.00
מנהלת אקדמית ומלווה מקצועית	₪ 160,000.00	₪ 100,000.00	₪ 260,000
עוזר אדמיניסטרטיבי	₪ 8,900.00	₪ 22,000.00	₪ 30,900
מרצים/רכזים	₪ 28,000.00	-	₪ 28,000
	₪ 48,700.00	₪ 175,750.00	₪ 224,450
כיבוד	₪ 4,000.00	₪ 8,000.00	₪ 12,000
נסיעות	₪ 4,500.00	₪ 10,500.00	₪ 15,000
פרי לנסר	₪ 20,000.00	₪ 64,000.00	₪ 84,000
חומרים אקדמיים		₪ 8,000.00	₪ 8,000
תרגום		₪ 18,000.00	₪ 18,000
הוצאות אחרות (כולל שיעורן מטבע, טלפוניה)	₪ 20,200.00	₪ 67,250.00	₪ 87,450
	₪ 15,100.00	₪ 140,978.00	₪ 156,078
תק. מכון	₪ 13,200.00	₪ 34,250.00	₪ 47,450
תק. אונ' (10%)	₪ 1,900.00	₪ 106,728.00	₪ 108,628
סה"כ	₪ 260,700.00	₪ 438,728.00	₪ 699,428.00

- התקציב הפעיל הנוכחי היחיד נכון להיום ביחידה.
- התוכנית דורשת מאצ'ינג לחלק מהוצאותיה. סעיף המאצ'ינג גלום בהוצאות השוטפות של המכון.

פנימ"ה

רקע על התוכנית

תוכנית פנימ"ה פועלת למען קידומן של נשים עולות ממדינות ברית המועצות לשעבר וילדיהן בגילאי בית הספר היסודי וגן חובה. מטרת התוכנית הן:

1. תמיכה במשפחות העולות ויצירת בסיס משפחתי חינוכי יציב
2. סיוע בהתמודדות עם האקלים החברתי החדש בישראל למען השתלבות קלה בחברה הסובבת
3. קידום ההשתלבות בחברה הישראלית תוך שמירה על מאפייניה הייחודיים של תרבות המוצא
4. יצירת סביבה תומכת לנשים מהגרות
5. פיתוח פורום משותף לילדים והורים

תכני התוכנית כוללים: ליבון בעיות, דיון במשברים ופתרון קונפליקטים אישיים, משפחתיים וחברתיים; דיון בנושאים הקשורים לגידול ילדים ולקליטה בישראל; העשרת ההורים כמחנכי ילדיהם בתחומים שונים (חינוך מיני, פסיכולוגיה של הילד, בעיות התבגרות ועוד); התמודדות עם קשיי הגירה במשפחה, ומחוצה לה. פעילות התוכנית כוללת סדרת מפגשים לאורך השנה. בין הפעילויות המתקיימות: הרצאות, שיחות עם פסיכולוגים ואנשי מקצוע אחרים, סדנאות יצירה, דיונים פעילים, צפייה בסרטים ועוד.

במקביל מתקיימים מפגשים לילדים ופעילויות משותפות לילדים והורים. בנוסף, יוצאים משתתפי התוכנית לימי פעילות מרוכזים הכוללים סיורים, טיולים, סדנאות, פעילויות לילדים, ביקור במוזיאונים ובאתרים. כל שנת פעילות נבנית לאור נושא שנתי שנבחר מראש כגון סמכות הורים ואחריות ועצמאות.

התוכנית פועלת מזה למעלה מעשור ועד כה השתתפו בתוכנית כ-2000 נשים וילדים.

צוות התוכנית

בתוכנית עובדת ד"ר שלוה וייל, סטודנטים ומרצים חיצוניים.

גורם מימון

קרן אלישיר ו-HJH

תרומת היחידה

תרומה ציבורית- יציאה ממעגל העוני

שם הפרויקט	פנימ"ה
תקופת פעילות	1.17-2.18
מקור מימון	Eliashar Foundation & HJH
צפי הכנסה לשנת פעילות	244,000.00 ₪
הכנסה עד 31.12.17	244,000.00 ₪

סעיף	תיאור	סיכום 1-12.17	צפי הוצאה נוספת	סהכ הוצאה לשנת פעילות
1. כוח אדם		126,800.00 ₪	- ₪	47,340.00 ₪
א.1	מנהלת תכנית	78,000.00 ₪		
ב.1	ריכוז	38,000.00 ₪		47,340.00 ₪
ג.1	עובדים שעתיים	6,000.00 ₪		
ד.1	סדנאות	4,800.00 ₪		
2. שונות		29,300 ₪	- ₪	47,340.00 ₪
א.2	כיבוד	8,000.00 ₪		
ב.2	נסיעות	5,300.00 ₪		18,600.00 ₪
ג.2	הוצאות אחרות	16,000.00 ₪		
ד.2				
3. תקורות		19,376 ₪	- ₪	73,200 ₪
א.3	תק. מכון	7,500.00 ₪		18,300.000 ₪
ב.3	דמי קמפיין	3,000.00 ₪		30,500.000 ₪
ג.3	תק. אוניברסיטה	8,876.00 ₪		24,400.00 ₪
סהכ	סהכ	175,476.00 ₪	- ₪	186,480.00 ₪

זהות יהודית וחקר המשפחה כמחנכת

רקע

תוכנית זהות יהודית ציונית בכפרי הנוער החלה בשנת 1998 בעקבות פניית ארגון נשות הדסה אל ד"ר אסתר סרוק בבקשה לבנות תכנית חינוכית שמטרתה לספק חינוך יהודי ציוני לילדי 3 כפרי הנוער. בני הנוער בכפרי הנוער ברובם עולים חדשים או בני עולים חדשים. כ-30% מהם יוצאי אתיופיה, כ-30% בערך יוצאי חבר העמים וכ-30% בערך הם ילידי הארץ ברובם ממשפחות מצוקה ומשפחות לא מתפקדות או לא מסוגלות לגדל את ילדיהן במסגרת המשפחה.

ישנן גם כמה כתות של תכנית נעל"ה - נוער עולה לפני הורים ממדינות חבר העמים הלומדים במסגרת מיוחדת בכפרים.

הכפרים בחינוך הממלכתי חששו מכפיה דתית ומחינוך דתי אורתודוקסי שייכפה על התלמידים והצוות ולכן תהליך ההטמעה היה ארוך ומורכב.

ב-1999 נחנכה התכנית הראשונה "אשת חיל" להעצמת בנות בכפרים בעזרת תכנים מהמסורת והתרבות היהודית. הדגשים של ארגון נשות הדסה היו על חינוך ליברלי יהודי שוויוני לבנות ובנים בשילוב חינוך ציוני שיחזק את זיקת התלמידים לארץ ולמורשת והתרבות היהודית.

מ-1999 התכנית עוסקת בהדרכת הצוותים החינוכיים, מפתחת תכנים חדשים, מתודות חינוכיות חדשות ומלווה אותם בסיורים השתלמויות וטקסים ברחבי הארץ ואף מלווה אותם במסעות לפולין אחרי מערך הדרכה לטקסי השבת שמתקיימים בקרקוב.

התכנית כוללת גם לימוד במתכונת "בית מדרש" לבנים ובנות בו נלמדים טקסטים יהודיים קלאסיים ועכשוויים המתכתבים עם סוגיות חברתיות הנובעות מחיי בני הנוער בכפרים. בית המדרש מהווה ערוץ תקשורת נוסף עם בני הנוער היכולים להתייחס לסוגיות חברתיות דרך מדרשים וסיפורים המרוחקים ממציאות חייהם.

החל משנת 2008 הועברה העמותה לחינוך יהודי במשפחה אל המכון לחקר הטיפוח בחינוך, העמותה פורקה וכל תכניה הועברו למכון, כולל הפרויקטים שפעלו במסגרת העמותה.

לפני כשלוש שנים, לבקשת ארגון נשות הדסה ובמימון, נערך במכון מחקר הערכה ומעקב לבחינת הטמעת התרבות היהודית ישראלית ציונית בקרב בוגרי הכפרים ואיסוף הנתונים בשטח הראה רמת הצלחה גבוהה ובמידה רבה העברת הבוגרים ממצב מסוכנות וחיים בשולי החברה אל התנהלות נורמטיבית: סיום לימודי תיכון כולל תעודת בגרות, שרות צבאי מלא, השתלבות בשוק העבודה וברוב המקרים - הקמת משפחה.

צוות התוכנית

העובדים בפרויקט הם מחנכים בצפון הארץ המועסקים ע"י המכון. מורה המדריכה את תכנית אשת חיל ומנהל בית ספר לשעבר המשמש כמורה בבית המדרש. לצורך הדרכת הצוותים משמש ממלא המקום שמנהל את הפרויקט בעת שהותה של ד"ר אסתר סרוק בחו"ל.

גורם מימון

ארגון נשות הדסה. ההתקשרות עם נשות הדסה נעשית ע"י הודעה בכתב ומכתב התקשרות הכולל את פרטי התרומה ושלבי המימון. התרומה ניתנת בתמורה ל-2 דוחות התקדמות ו-2 דוחות כספיים כל שנה המוגשים ע"י המכון.

תרומת היחידה

התרומה המדעית מחקרית היא בתחום חינוך נוער בסיכון. כל אוכלוסיית הכפרים בהם פועל הפרויקט הינם בני נוער בסיכון והיכולת של בני נוער אלה ועולים חדשים לעבור תהליך להכרת התרבות היהודית והציונית הינה מבחן הצלחה לחינוך והוראה. שיטות ההוראה הדרכת המדריכים ובעיקר תהליך הכשרת הצוותים החינוכיים הינם מתחום העניין של בית הספר לחינוך העוסק בהכשרת כוחות הוראה וכן בתחום עיסוקו של המכון לחקר הטיפול המתמחה בטיפול באוכלוסיות חלשות ובני נוער בסיכון.

כיווני צמיחה

מגוון התלמידים ואנשי הצוות כמו מגוון התכניות המתקיימות בכפרי הנוער מהווים כר נרחב למחקר ולפעילות חינוכית יישומית. תחום המחקר הייחודי של ד"ר סרוק בנושא "המשפחה כמחנכת" טרם מוצה במכון ובאוניברסיטה. המודל שיובא מארה"ב הוכיח את הצלחתו במסגרת הקורס שהיה עתיר משתתפים אך יש לדאוג להמשכיות הנושא ע"י עידוד דוקטורנטים חדשים להוסיף לחקור ולהתמחות בתחום. התכנית האמורה יכולה גם לשמש מודל לחיקוי לכפרי נוער רבים הקיימים בארץ למעלה מ-60 כך שקשר עם החינוך ההתיישבותי במשרד החינוך יכול להביא לפתוח תכנית הרחבה הדרכה ויישום המודל בכפרי נוער נוספים.

ת ק צ י ב

שם הפרויקט	כפרי נוער הדסה
מממן	Hadassah Foundation
תקופת פעילות	1-12.17
צפי הכנסה לשנת פעילות	273,750.00 ₪
הכנסה עד 31.12.17	228,125.00 ₪

סעיף	תיאור	סכום	טרם שולם	סהכ הוצאה לשנת פעילות
1. כוח אדם		142,196.00 ₪	26,485.00 ₪	168,681.00 ₪
א.1	חוקרת ראשית	65,455.00 ₪	14470	79,925.00 ₪
ב.1	רכז פרויקט	66,800.00 ₪	8000	74,800.00 ₪
ג.1	הדרכות	9,941.00 ₪	4015	13,956.00 ₪
2. שונות		33,105.00 ₪	6,723.00 ₪	39,828.00 ₪
א.2	פעילויות וציוד	10,338.00 ₪	4711	15,049.00 ₪
ב.2	כיבוד (ארוחות)	7,689.00 ₪	1784	9,473.00 ₪
ג.2	נסיעות חול	1,900.00 ₪		1,900.00 ₪
ד.2	נסיעות בארץ	12,788.00 ₪		12,788.00 ₪
ה.2	טלפוניה	390.00 ₪	228	618.00 ₪
3. תקורות		29,300.00 ₪	18,606.25 ₪	47,906.25 ₪
א.3	תק. מכון	11,800.00 ₪	8,731.25 ₪	20,531.25 ₪
ב.3	תק. אונ'	17,500.00 ₪	9,875.00 ₪	27,375.00 ₪
סה"כ	סה"כ	204,601.00 ₪	51,814.25 ₪	256,415.25 ₪

בנוסף לתוכנית זו ד"ר אסתר סרוק הפעילה עד לא מזמן תוכנית נוספת. במסגרת ההוראה בקורס לטיפול זהות תרבותית בקרב מתבגרים הכינו סטודנטים תכנית המציגה את תרבות המשפחה והחברה שלהם. סטודנטים יהודים וערבים – מוסלמים, נוצרים ודרוזים. נבחרו בתי ספר תיכוניים יהודיים וערביים שהיו מעוניינים בשיח תרבותי עם התרבות האחרת והסטודנטים לאחר הכנה מודרכת יצאו לבתי ספר בלווי של ד"ר סרוק כמרצה שלהם להציג בבתי ספר שונים את התרבות שלהם. סטודנטים יהודיים שובצו בתי ספר ערביים וסטודנטים ערביים שובצו בבתי ספר יהודיים. הפרויקט החל בשנת 2007 והתקיים עד לשנת 2016 (שנת יציאתי לשליחות). השיח הן באוניברסיטה והן בבתי הספר היה בעל ערך עצום לסטודנטים ולתלמידים.

מחקר הערכה התקיים ב-2014 ובו חוות הדעת בעיקר של הסטודנטים והסטודנטיות הערביים הייתה חיובית ביותר. המפגש בבתי הספר והשיח הפתוח על התרבות המנהגים והדת היה נדיר ותרם רבות לביטחון פרחי ההוראה לקראת עבודתם בבתי הספר השונים.

התכנית לזוּתה ע"י צוות הגוי שכלל מרצים בתחומי השפה והתרבות הערבית, חינוך ומורים שהיו מרצים בבית הספר לחינוך ומרכזי מקצוע בבתי הספר התיכוניים. שאלוני משוב חולקו בכל כיתה לפני ואחרי המפגש עם הסטודנטים אשר נבדקו נותחו.

התכנית מומנה ע"י תורם פרטי אשר הביע נכונות להמשיך במימון התכנית או תכנית דומה כפי שמתגבשת בימים אלה של שיתוף פעולה בין בי"ס ערבי במזרח ירושלים לבית ספר יהודי במערב העיר שבו יילמדו נושאים בפילוסופיה תרבות שפה וספרות ערבית ויהודית בשני בתי הספר תוך שיתוף פעולה של הצוותים החינוכיים בבתי הספר.

תרומה המדעית הינה ביכולת לפתח תכניות חינוכיות לגישור בין-תרבותי וכן לאפשר לסטודנטים לחינוך להתנסות בפעילות בין-תרבותית בליווי הדרכה של מורים ומלווים ולפתח רגישות חברתית ותרבותית בעבודה עם תלמידים מתרבות אחרת כאשר הפעילות החברתית איננה קשורה לתחום ידע ספציפי בו הסטודנטים מתמחים אלא מרחיבים את יכולת ההתמודדות עם נושאים חברתיים במסגרת עבודת ההוראה שלהם.

תחום המחקר הבין-תרבותי מאפשר כר נרחב להמשך מחקר יישומי ומחקר תאורטי על סמך הפעילות המתקיימת בשטח. זוהי אפשרות חשובה לתרגולם של פרחי הוראה היכולים לצבור התנסות ראשונית בעיסוק בנושא רגיש חשוב וחיוני שלא תמיד זוכה להדרכה מסודרת ומקצועית כיון שאינו משויך לתחום ידע מוגדר. גם כאן הרחבת מספר הכתות והסטודנטים תאפשר הרחבת ההתנסות לסטודנטים יחד עם הרחבה יחד עם משרד החינוך היכול לאמץ את הישגי התכנית על מנת ליישמה ברחבי הארץ תוך קיום מחקרי מעקב נוספים

העובדים בפרויקט היו (ויהיו) חוקרת המכון וסטודנטים מבית הספר לחינוך.

הערכת המכון - סיכום

המכון לחקר הטיפול בחינוך - ובשמו באנגלית המכון לקידום החדשנות בחינוך - שוקד במשך חמישה עשורים על אותו עניין עצמו: קידום אוכלוסיות מהפריפריה הישראלית בניסיון להבטיח הזדמנות חינוכית שווה לכל. בעת הקמתו, ב-1968, היו הנושאים המרכזיים למחקר ופיתוח קליטת עלייה ואינטגרציה עדתית. גם בעשורים אחר כך היתה קליטת עלייה - מבריה"מ לשעבר ומאתיופיה - מוקד עשייה מרכזי, אולם לצד זאת צמחו והתפתחו תכניות חינוכיות לטיוב תנאי החינוך באוכלוסייה הערבית והבדואית, כמו גם בקרב קהילות חרדיות ובקרב קבוצות מעוטות יכולת אחרות בעיירות פיתוח ובשכונות. המכון פיתח תכניות חינוכיות מגיל לידה ועד לאוניברסיטה, שבמרביתן יש רכיב חזק של חונכות וחיזוק מסגרות משפחתיות. המכון הקים מסגרות חינוך, כמו גן-הילדים הרב-תרבותי בהר הצופים, ואת בית ספר יובל בגבעת רם. הוא אף פעל להקמת כפר הנוער מנוף בעכו, בו הוא מעורב עד היום. למעשה, המכון פועל בכל מדינת ישראל כמו גם במזרח ירושלים. לצד פעילות ענפה בארץ המכון פועל גם ב-15 מדינות בעולם, בהפעילו את תכנית Hippy, המוכרת בישראל כתכנית האתגר. מדי שנה מאמצות מדינות נוספות את התכניות החינוכיות של המכון, ואנחנו מציעים לממשלות זרות להשתמש בידע הצבור בו לצורך עבודה עם פליטים (קנדה, גרמניה ואוסטריה, למשל). לפני כשנתיים התרחבנו לראשונה לאפריקה (ליבריה) ובימים אלו אנו בוחנים קשרי עבודה עם דרום קוריא וסין.

"הצ'ארטר" המוסדי של המכון הוא לפתח תכניות חינוכיות לאוכלוסיות בסיכון. סדר יום זה תאם בעבר את מדיניות משרד החינוך והמכון עבד, לפיכך, בשיתוף פעולה הדוק עם סדר היום הלאומי. במקביל, המכון ביסס קשרי עבודה גם עם משרד הרווחה ועם משרד העבודה (או הכלכלה), וזאת במטרה לתת מענים גם להורים ולתלמידים שאינם תחת תקצובו של משרד החינוך. שינויים במדיניות המשרד ובערכיו היטו בשנים האחרונות משאבים לכיוונים אחרים ולפיכך התרופפה גם הזיקה ההדוקה של המכון עם המשרד ונחלשה השפעתו על מקבלי החלטות בו. לצערנו, בראשית שנות האלפיים אבד למכון מקור תקציבי משמעותי למחקר (שניתן בעבר על ידי ה-NCJW) וסכסוך הנהלת האוניברסיטה עם הארגון החלישה את יכולת היוזמה של חוקרי המכון לקיים מחקרים במימון עצמי. זהו אתגר מרכזי בהמשך עבודתו של המכון בעתיד. יחד עם זאת, ולמרות צוק העיתים, המכון ממשיך ומפתח תכניות ומחקר בתחומי הליבה שלו, מתוך הכרה שהזדמנות שווה לכל היא ערך מכונן של מדינת ישראל, וכי מימוש הערך הזה אינו יכול להתרחש ללא מאמץ מוסדי עיקש ורב שנים.

בשונה מאתרים של מחקר בסיסי, המחקר המדעי במכון הוא שימושי, לעיתים במייד. מחקרי דוקטורט הופכים, לדוגמה, לתכניות חינוכיות הפועלות בשטח, ותכניות הערכה שהמכון מקיים עבור הנהלת האוניברסיטה משמשות להכוונת מדיניותה. כך בנושא של מניעת נשירה, למשל, וכך בנושא של מדיניות לשיפור חוויית הסטודנט. עבודה במכון משמשת לסטודנטים העובדים בו כמקפצה מתודולוגית והם רוכשים בו הכשרה מקצועית שלא תסולא בפז. הסטודנטים העובדים במכון זוכים להשתבץ בזכות עבודתם בו בארגונים נוספים – במכון סאלד, במכון מנדל, במכון ברוקדייל ובג'וינט, וחלקם משמשים כמובילים של תכניות לימוד במכללות להוראה. גם במובן זה תרומתו של המכון נמדדת הרבה מעבר לפעילותו היומיומית.